

SELETUSKIRI

regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Põllumajandusministri 29. aprilli 2005. a määruse nr 51 „Taimekaitseadme korralise tehnilise kontrolli kord“ muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse taimekaitseaduse § 87 lõike 4 alusel.

Regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Põllumajandusministri 29. aprilli 2005. a määruse nr 51 „Taimekaitseadme korralise tehnilise kontrolli kord“ muutmise” eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) muudetakse põllumajandusministri 29. aprilli 2005. a määrust nr 51 „Taimekaitseadme korralise tehnilise kontrolli kord“ (edaspidi *määrus nr 51*).

Määruse eelnõu väljatöötamine on tingitud vajadusest ajakohastada taimekaitseadmete korralise tehnilise kontrolli läbiviimise nõudeid. Selleks tunnistatakse kehtetuks määruse nr 51 lisa 1, milles on kehtestatud taimekaitseadme korralise tehnilise kontrolli läbiviimise täpsemad nõuded, mis tuginesid standardile EVS-EN 13790-1:2005. Taimekaitseadme tehnilise kontrolli läbiviimise nõuded kehtestatakse edaspidi määruse nr 51 tekstis ning muudatusega võetakse ühtlasi Eesti õigusse üle ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71–86) lisas 2 kehtestatud taimekaitseadme tehnilise kontrolli nõuded. Täpsemad suunised taimekaitseadme tehnilise kontrolli läbiviimiseks avaldab edaspidi oma veebilehel Maaelu Teadmuskeskus (edaspidi *METK*).

Määruse eelnõuga leevendatakse korralisele tehnilisele kontrollile esitatud taimekaitseadme veega täitmise nõuet ning edaspidi tuleb paak täita puhta veega arvestades tehnilise kontrolli läbiviija juhiseid, kes määrab vajaliku vee koguse.

Eelnõuga tunnistatakse kehtetuks ka määruse nr 51 lisad 2–4 ning tehnilise kontrolli protokollid kantav teave, kleebisele märgitav teave ja tehnilise kontrolli üle arvestuse pidamiseks vajalik teave kehtestatakse asjakohases ulatuses määruses.

Eelnõu on „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“ (PõKa) tegevussuuna „Põllumajanduskeskkond“ eesmärgi „Väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise negatiivne mõju keskkonnale on vähene“ ja „Taimekaitsevahendite säästva kasutamise tegevuskava 2024-2029“ saavutamise töövahend.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi taimetervise osakonna valdkonnajuht Relika Raja (625 6286, relika.raja@agri.ee) ning sama osakonna peaspetsialist Julia Viguro (5684 8668, julia.viguro@agri.ee). Eelnõule ja seletuskirjale on juriidilise ekspertiisi teinud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigisosakonna nõunik Katrin Pööra (625 6147, katrin.poora@agri.ee), keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktiga 1 muudetakse määruse nr 51 § 2 lõiget 2.

Muudatusega sätestatakse, et korraliseks ja korduvaks tehniliseks kontrolliks esitatud taimekaitseadme paak peab olema täidetud puhta veega vastavalt tehnilise kontrolli läbiviija eelnevalt jagatud juhistele. Muudatus on tingitud asjaolust, et olenevalt seadme paagi mahust

ja pritsi tüübist võib kontrollimise metoodika olla erinev. Muudatus tagab tehnilise kontrolli läbiviijale sujuvuse töö teostamisel ning võimaldab kokku hoida puhast vett. Vesi paagis võimaldab kontrollida pragude, aukude või muude vigastuste puudumist ning on vajalik pritsimise funktsioonide testimiseks. Täpsemad asjaolud, mida paagi juures kontrollitakse nii visuaalselt kui talitluse kontrolli raames, on toodud määruse § 3 lõike 2 selgituste juures.

Eelnõu punktidega 2 ja 3 muudetakse määruse nr 51 § 3 lõiget 2 ning täiendatakse sama paragrahvi lõigetega 2¹–2³.

Muudatusega loobutakse määruis senisest taimekaitseadme nõuetekohasuse hindamiskriteeriumite sätestamisest (määruse nr 51 lisa 1). Edaspidi hinnatakse korralise tehnilise kontrolli käigus taimekaitseadme nõuetekohasust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ¹ lisa 2 alusel. Kehtivad nõuded on praktikas kohaldatavad üksnes poompriksidele, mis olid põhilised kasutuses olevad seadmed määruse vastuvõtmise ajal 2005. aastal. Kasutusel olevad seadmetüübid on valdavalt aja jooksul muutunud ning seetõttu ei täida määrus nr 51 enam Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ eesmäärke, sest selle alusel ei ole asjakohane kontrollida kõiki seadmetüüpe. Muudatus võimaldab kontrollida hetkel kasutuses olevaid taimekaitseadmeid, arvestada tulevikusuundumustega (nt droon) ning informeerida seadme valdajaid, milliste asjaoludega tuleb erinevate seadmete kontrollimisel arvestada. Eelnõuga sätestatakse, et taimekaitseadme peab selle nõuetekohaseks ja tõhusaks toimimiseks ning inimese tervise ja keskkonna ohutuse tagamiseks olema kasutamisel töökindel ja ohutu, ohutult täidetav ja tühjendatav, lihtsalt ja täpselt seadistatav, lekkekindel ning lihtsalt ja põhjalikult puhastatav ning varustatud tehnilise lahendusega, mis võimaldab taimekaitsevahendit täpselt doseerida ja jaotada pritsitaval alal. Taimekaitseadme kasutajal peab olema võimalik taimekaitseadmet oma tökohalt juhtida ja viivitamata peatada. Taimekaitseadme korralise tehnilise kontrolli läbiviimise käigus hinnatakse lisaks taimekaitseadme vastavust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ lisa 2 kehtestatud nõuetele.

Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ lisa 2 sätestatud taimekaitseadme nõuetekohasuse kontrolli kriteeriumid on üldised, siis täpsemad suunised tehnilise kontrolli teostamiseks avaldab edaspidi tasuta oma veebilehel taimekaitseaduse § 87 lõike 3 alusel tehnilise kontrolli tegemiseks vajalikku täienduskoolitust korraldav Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hallatav teadus- ja arendusasutus, kelleks on METK. METK koostab ja avaldab oma veebilehel erinevate taimekaitseadmete kohta nende nõuetekohasuse kontrolli suunised lähtuvalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ lisa 2 sätestatud taimekaitseadme nõuetekohasuse kontrolli kriteeriumitest ja seadmete funktsioonidest. See võimaldab taimekaitseadme tehnilise kontrolli läbiviimise nõudeid paindlikult kohandada arvestades tegelikke vajadusi.

Tulenevalt eelnevast tunnistatakse kehtetuks määruse nr 51 lisa 1.

Eelnõu punktiga 4 muudetakse määruse nr 51 § 3 lõiget 4.

Eelnõuga tunnistatakse kehtetuks määruse nr 51 lisa 2, milles on kehtestatud korralise tehnilise kontrolli protokollide vorm, kuna see ei ole enam ajakohane. Vormi uuendamise asemel sätestatakse protokollis esitavad andmed. Edaspidi märgitakse protokollis vähemalt selle number, taimekaitseadme omaniku või valdaja ja tehnilise kontrolli läbiviija andmed, taimekaitseadme andmed, tehnilise kontrolli käigus tuvastatud andmed ja tulemus. Protokollile lisatakse kõigi tehtud mõõtmiste tulemused.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv [2009/128/EÜ](#), millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71–86)

Vormist loobumine võimaldab pidada sammu uute taimekaitseseadmete turule tulekuga, annab paindlikkust tehnilise kontrolli läbiviijale haldustarkvara valimisel, sest selle valik ei ole enam piiratud andmete esitamise järjekorra ega kujundusega. Tehnilise kontrolli ühtsustamiseks avaldatakse juhendmaterjal (sh soovituslik protokoll näidis) METK-i veebilehel täpsemate suuniste osana.

Eelnõu punktiga 5 muudetakse määruse nr 51 § 3 lõiget 6.

Eelnõuga tunnistatakse kehtetuks määruse nr 51 lisa 3, milles on kehtestatud kleebise näidis, kuna see ei ole enam ajakohane. Selle asemel muudetakse määruse nr 51 § 3 lõike 6 sõnastust ning sätestatakse minimaalne loetelu kleebisel esitavatest andmetest, milleks on protokoll number ja järgmise korralise tehnilise kontrolli läbiviimise aasta. Kleebis kinnitatakse taimekaitseseadmel nähtavale kohale, kus on kõige väiksem oht kleebise kulumiseks. Selgelt identifitseeritavate seadmete puhul täidab kleebis omaniku jaoks pigem teabekandja rolli järgmise kontrolli aja kohta. Seadmetel, mida ei ole võimalik kiirel vaatlusel üheselt tuvastada (nt puudub seerianumber või see on kulunud) ning seega veenduda, et see on läbinud tehnilise kontrolli, on kleebise olemasolu kontrollitoimingute lihtsustamise seisukohast kohustuslik. Kleebiste tellimist, kujundust, numeratsiooni ning nende jaotamist tehnilise kontrolli läbiviijatele koordineerib Põllumajandus- ja Toiduamet.

Eelnõu punktiga 6 muudetakse määruse nr 51 § 5 lõiget 2, mille kohaselt peab korralise tehnilise kontrolli läbiviija kontrollitud taimekaitseseadmete kohta arvestust sama määruse lisa 4 kohaselt. Tehnilise kontrolli läbiviija säilitab andmeid kontrollitud seadmete kohta, mille järjestus ja kujundus ei ole oluline. Seetõttu tunnistatakse määruse nr 51 lisa 4 kehtetuks ning edaspidi kehtestatakse kontrollitud taimekaitseseadmete kohta arvestuse pidamiseks vajalike andmete loetelu määruse tekstis. Arvestuses näidatakse ära vähemalt taimekaitseseadme korralise tehnilise kontrolli protokoll number, taimekaitseseadme omaniku või valdaja andmed, taimekaitseseadme andmed, taimekaitseseadme korralise tehnilise kontrolli läbiviimise aeg, selle tulemus ja märkused.

Kontrollitud taimekaitseseadmete kohta arvestuse pidamise kohustus tuleneb taimekaitseseaduse § 87 lõikest 3¹, mille kohaselt tehnilise kontrolli läbiviija peab kontrollitud taimekaitseseadmete kohta arvestust ja esitab eelmises kvartalis tehtud korralise tehnilise kontrolli andmed Põllumajandus- ja Toiduametile iga kvartali esimese kuu 15. kuupäevaks.

Taimekaitseseadmete kohta arvestuse pidamiseks vajalike andmete loetelu kehtestamine määruse tekstis annab paindlikkust tehnilise kontrolli läbiviijale haldustarkvara valimisel, kuna selle valik ei ole enam piiratud andmete esitamise järjekorra ega kujundusega ning toetab eelnõus kirjeldatud protokoll vormist loobumist.

Eelnõu punktiga 7 täiendatakse määrust nr 51 normitehnilise märkusega ning viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/128/EÜ.

Käesoleva eelnõuga võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ taimekaitseseadme tehnilise kontrolli läbiviimise nõuded. Tegemist on juba mõnda aega kehtiva direktiiviga ning kohustus selle ülevõtmiseks õigusnormidesse oli seatud 2011. aastaks. Ülevõtmise viivituse põhjuseks on asjaolu, et ülevõtmise ajal olid Eestis valdavalt kasutuses poompritsid ning määrus nr 51 kohaldus nendele, lähtus poompritside standardist ning seega vastas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ lisa 2 nõuetele. Samuti oli ülevõtmise ajal teadmine, et kõikide erinevate tehnilise kontrolli kohustuse alla kuuluvate taimekaitseseadme tüüpide kontrollimiseks töötatakse välja üksikasjalikud Euroopa Liidu standardid. Täna ei ole kõikide seadmetüüpide kontrollimiseks standardeid koostatud ja tehnika arengu tõttu on meil kasutusel erinevaid seadmeid mille kontrollimine ei ole kehtiva määruse alusel praktiliselt teostatav. Kuna taimekaitseseadme tehnilise kontrolli

miinimumnõuded on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ lisas 2 ja kõik hetkel kasutatavad ning lähiajal potentsiaalselt kasutusele võetavad seadmed (nt droonid) ei ole kehtiva määruse alusel kontrollitavad, loobutakse poomprikside standardil põhinevatest tehnilise kontrolli nõuetest ja need asendatakse viitega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/128/EÜ.

Eelnõu punktiga 8 tunnistatakse kehtetuks määruse nr 51 lisad 1–4. Põhjendused lisade kehtetuks tunnistamise kohta on esitatud eelnõu asjakohastes punktides.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga kavandatud muudatused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71–86).

4. Määruse mõjud

Kavandatud muudatus mõjutab kümmet taimekaitseseadme tehnilise kontrolli läbiviijat ning METK-i. Põllumajandus- ja Toiduameti taimekaitse ja väetiste osakonna andmetel tehti 2024. aastal taimekaitseseadme tehnilist kontrolli 334 korral, 2023. aastal 380 korral, 2022. aastal 283 korral ning 2021. aastal 277 korral.

Kavandatud muudatus, mille järgi METK avaldab edaspidi taimekaitseseadme tehnilise kontrolli teostamiseks vajalikud suunised oma kodulehel, muudab METK-i rolli ning lisab vastutust, kuna edaspidi vastutab METK suuniste ajakohasuse ja täiendamise eest. Samuti peab METK olema kursis erinevate kasutusel olevate taimekaitseseadmetega, nende testimise eripäradega ning rahvusvaheliselt kasutatavate testimiseseadmete võimalustega. Samas kehtib sama eeldus ka kehtiva määruse täitmisel. Muudatus mõjutab positiivselt nii tehnilise kontrolli läbiviijaid kui ka taimekaitseseadme omanikke, kuna veebilehel avaldatavad suunised on lihtsalt leitavad, tasuta kättesaadavad, kujundatud vastavalt sihtgrupi vajadusele ning vajadusel saab neid kiiresti täiendada.

Määruse lisade kehtetuks tunnistamine lihtsustab tehnilise kontrolli läbiviijate tööd, kuna muudatus võimaldab kasutusele võtta minimaalsete andmete sisalduse nõuetele vastavaid haldustarkvarasid ning selle valik ei ole enam piiratud andmete esitamise järjekorra ega kujundusega.

Määrusel puudub oluline sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju. Samuti puudub oluline mõju majandusele, riigi julgeolekule ja välissuhetele, regionaalarengule ning kohaliku omavalitsuse korraldusele. Tegemist on üksnes kehtivaid õigusnorme ajakohastavate ja täpsustavate muudatusega. Muudatuse sihtgrupiks on taimekaitseseadmete valdajad ja kasutajad ning kontrolltoimingute läbiviijad.

Määruse rakendamisega ei kaasne sotsiaalseid mõjusid ega mõjusid keskkonnale, haridusele, kultuurile ja spordile, riigivalitsemisele, infotehnoloogiale, riigikaitsele ja välissuhetele, siseturvalisusele ega regionaalarengule.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarvest ega ka olulisi tulusid. Samuti ei põhjusta määrusest tulenevate nõuete rakendamine olulisi lisakulusid tehnilise kontrolli

läbiviijatele, kuna nende koolitamine uute taimekaitseseadmete kontrolli teemadel on kavandatud iga-aastase täienduskoolituse raames.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Määruse jõustumiseks ei ole taimekaitseseadme tehnilise kontrolli läbiviijatele ette nähtud üleminekuaega eelnõuga kavandatavate muudatustega tutvumiseks ja oma tegevuse kooskõlla viimiseks, kuna eelnõuga kavandavad muudatused on pigem vormilised ega too tehnilise kontrolli läbiviijatele kaasa muudatusi nende tegevuses. Haldusmenetluse seaduse § 93 lõike 2 kohaselt hakkab määrus kehtima (jõustub) kolmandal päeval pärast kehtivas korras (Riigi Teatajas) avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning arvamuse esitamiseks tehnilise kontrolli läbiviijatele, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale ning Põllumeeste ühistule KEVILI.